NEDEN SATRANÇ OYNUYORUM?

Satrançla bundan yaklaşık 13 yıl önce tanışmıştım o gün benim için atın "L" şeklinde gittiğini, şahı mat etmenin amaç olduğunu ve diğer kuralları öğrenme günüydü. Basit kurallarla başlayan bu yolculuk 13 yıldır devam ediyor ve hayatımın sonuna kadar da devam edecek. Satrançla ilgilendiğim her günün ardından basit görüntüsünün arkasında beni her seferinde hayrete düşüren bir şeyler bulmam beni satrancın büyüleyici dünyasına çekiyor.

Satranç oynarken kendimi sanki 16 tane taşa adıyorum ve bu taşların kombinasyonları sanki beni anlatıyor. Satranç kendimi daha iyi tanımama sebep oldu bu yüzden her satranç oynayışımda kendimi biraz daha iyi anlıyorum. Zaman sıkışmasında aldığım ani kararlar, çok stresli konumlarda vermem gereken kararlar beni daha da olgunlaştırdı ve belirtmeliyim ki satranç oynayan bir çocuk sıradan yaşıtlarına göre ilk görüşte fark edilebilecek kadar bariz bir olgunluğa sahip oluyor.

Satranç sayesinde birçok farklı insan, kişilik ve kültürü tanıma şansı buldum ve böylesine bir şansı elde edebilmek hayatı daha iyi anlamanın altın basamaklarından biri. Satranç sayesinde birçok satranç dostum, hayat dostum, yol arkadaşım oldu ve Türkiye'nin, Dünya'nın dört bir yanından insanları tanımama ve onlarla sıcak ilişkiler kurmama vesile oldu. Bugün belki de Türkiye'nin neresine gidersem gideyim bana kapısı açık olan satranççı arkadaşlarımın olmasının bana verdiği huzuru bugüne kadar çok az tattım.

Her satranç maçı bir ressamın tablosu gibi saf bir sanat eseridir ve her sanat eseri doğru bakışlara muhtaçtır ve analiz talep eder, onu anlamak emek ister. Kendi oluşturduğunuz sanat eserlerinizi anlamak, yanlışlarınızı görüp bir sonrakine daha iyisini yapabilme tecrübesi analizin bir sonucudur. Bu yüzden her maç sonrası kendi maçımı mümkünse tahta başında değilse bilgisayar yardımıyla analiz etmeye çalışırım. Her analiz bitimi; maçta aralanmış perdeler bir anda analizin büyüleyici etkisiyle gözler önüne serilir. İşte o zaman olasılıkların dünyasının etkisi bir anda daha farklı bir şekilde karşımıza çıkar. Maçta yanlış değerlendirilmiş olasılıklar fark edilir ve olasılıklar analizle birlikte daha iyi anlaşılır. Satranç olasılıklarla dolu hayatlarımızda beş şıkkın sadece birisinin doğru olmadığını Dünya'da ne kadar olasılık varsa bunun birçok doğru ve yanlış cevabının olabildiğini bazen tek bir yanlışın bazen tek bir doğrunun olabildiğini fark etmeyi sağlar. Bu yüzden de bir satranççı olasılıkları daha iyi kavrar ve buna göre bir plan seyreder. Olasılıklarla yaşayıp giden insanlık tarihinde olasılık kavramını böylesine sistematik şekilde kavratabilen en önemli aracın satranç olduğuna inanıyorum.

Satranç aynı zamanda bir dil gibidir. Onu sadece bilenler anlayabilir satranç bilmeyen biri, satranççıların konuşmasına şahitlik ettiğinde beklemediği sohbetlere kulak asar. Onların dünyasına girmeyi istese de başaramaz çünkü onlar onun sandığından çok daha uzaklarda kendi dünyalarında satranca kucak açmışlardır ve onların dünyasına ancak satranççılar girebilir. Dünyalarına açılan kapının anahtarı satrancın derin güzelliklerinde saklıdır. Bununla bağlantılı olarak söyleyebilirim ki satranç yeni dünyalar keşfetmek, başka boyutlara açılmak, bitmeyen denizlerde kulaç atmaktır.

Satrançta 6 farklı taş vardır ve her birinin özellikleri dolayısıyla görevi birbirinden farklıdır. Ancak birlikte oluşturdukları yapı doğru ustanın ellerinde aşılamaz savunmalar ve aynı zamanda en sağlam savunmaları tozu dumana katan bir hal alır. Buna olanak sağlayan ise taşların harmonisidir. Tıpkı klasik bir müzikte notaların oluşturduğu ahenk gibidir taşlar, bir bütünün ayrılmaz unsurlarıdır. En basit gibi görünen taş birçok insanın tartışmasız kabul edeceği üzere bir tarafın 8 adet sahip olduğu piyonlardır. Başlangıçta 3. ve 6. yatayı olduğu gibi kontrol edip ordunun güvenliğine olanak sağlarlar. Açılış hamleleriyle birlikte alan avantajını sağlayan ordunun önde gelen isimleridir. Oyunun sonuna gelindiğinde düşman kuvvetler yorgun düştüğünde yavaş ama kararlı hareketleriyle son kareye ulaşıp terfi ederler ve oyunun kaderi bir daha asla eskisi gibi olmaz. Satranççı hayatta insanların satranç taşlarına benzediğine inanır. Her insanın bir görevi ve diğer insanlarla beraber oluşturduğu şahane birlikteliği bilir. Sıradan gözüken bir insana bile gerektiği yerde kulak verilmesi gerektiğinin bilincindedir çünkü o bilir ki insanların bir kısmı piyonlar gibidir sahne sırası onlardaysa terfi etmesini de bilirler. Bütün oyun gözünüzün önünde duran zararsız varlıkların bir anda oyunu bitiren taşa dönüşmesi tarihte birçok kimsenin kulak asmamasının onları felakete sürüklediği gerçeğiyle birleştirilebilir.

Satrancın faydalarını sayarım diyen birinin olabileceğine inanmıyorum çünkü satrancın faydaları saymakla bitmez. Satrancı hayatımızın her yönüne ayrı renk ve ışık yansıtan bir elmasa benzetebiliriz. Yeri geldiğinde ezberciliği bozuyor yeri geldiğinde hafızayı kullanmanın önemini fikirlerin ölümsüzlüğünü gösteriyor. Tıpkı bundan 200 yıl önce oynanmış bir oyundaki fikrin bugün dahi kullanılması gibi yeri geldiğinde hayal gücünün önemini göklere seriyor. Yeri geldiğinde mevcut planın yanlış olabileceğini ve yanlış karardan geç olmadan dönülebileceğini ancak en kötü kararın bile kararsızlıktan daha iyi olduğu gerçeğini önümüze seriyor. Satranç oynuyor musunuz? Devam edin! Oynayın devam edin! Satranç ruhunuzun özgürlüğüne kavuşmasını sağlayacaktır. Satranç oynamıyor musunuz? Belki de oynamanın vakti gelmiştir!

OĞUZ-ÖNER-MANİSA FEN LİSESİ-11/B-18- **-Nişancıpaşa Mah. 1205 Sokak Tarım Kredi Apartmanı No:10 D:4**